Juha Lavapuro 19.2.2019
Lausunto

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle

Asia: HE 203/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sotilastiedustelusta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Perustuslakivaliokunnan pyytämänä asiantuntijalausuntona esitän kunnioittavasti seuraavan.

Tausta ja valtiosääntöoikeudellisen arvion kohde

Tarkastelun kohteena on hallituksen esitystä koskevassa asiassa annettu puolustusvaliokunnan mietintö PuVM 4/2018 vp. Olen antanut tässä samassa asiayhteydessä perustuslakivaliokunnalle lausunnon hallintovaliokunnan vastaavasta mietinnöstä. Koska esitysten valtiosääntöoikeudellinen tausta on monin osin sama, en tässä yhteydessä toista hallintovaliokunnan mietinnöstä taikka perustuslakivaliokunnan ja eduskunnan puhemiehen valtiosääntöoikeudellisesta roolista tuossa yhteydessä lausumaani vaan viittaan täydentäviltä osin hallintovaliokunnan mietinnöstä lausumaani.

Huomautan myös, että puolustusvaliokunnan mietintöön sisältyy perustuslakivaliokunnan tässä asiassa antaman lausunnon PeVL 36/2018 vp valossa vastaavia ongelmia, joita hallintovaliokunnan mietintöön liittyi yhtäältä syrjintäkiellon ja toisaalta tiedustelun kohdentamisen osalta.

Totean sen vuoksi hallintovaliokunnan mietinnöstä antamassani lausunnossa esittämilläni perusteilla, että perustuslakivaliokunnan tulee nähdäkseni edellyttää, että

- puolustusvaliokunta muuttaa 1. lakiehdotuksen 9 §:ään ehdotettua säännöstä siten, että se vastaa syrjintäperusteiltaan ja ei-tyhjentävältä luonteeltaan perustuslain 6 §:n 2 momenttia.

- puolustusvaliokunta muuttaa 1. lakiehdotuksen 10 §:mn 1 momentin 1) kohdassa olevaa hakuehdon määritelmää esimerkiksi siten, että

hakuehdolla tarkoitettaisiin tietoa, jonka perusteella tietoliikennetiedustelululla viestintäverkon osasta valitaan tietoliikennetiedustelun kohteena oleva tietoliikenne siten, että puuttuminen henkilötietojen suojaan toteutetaan sen rajoissa, mikä on ehdottoman välttämätöntä tiedustelun tarkoituksen toteuttamiseksi.

Juha Lavapuro
professori